

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I VÄXJÖ**

DOM
2018-10-31
Meddelad i Växjö

Mål nr
1822-18

KONKURRENSVERKET	
2018-10-31	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE
Spetsamålagård HB

MOTPART
Länsstyrelsen i Blekinge län

SAKEN
Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Spetsamålagård HB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 180893

Postadress Box 42 351 03 Växjö	Besöksadress Kungsgatan 8	Telefon 0470-56 02 00 E-post: forvaltningsrattenivaxjo@dom.se www.forvaltningsrattenivaxjo.domstol.se	Telefax 0470-255 02	Expeditionstid måndag–fredag 08:00–16:00
---	-------------------------------------	--	-------------------------------	---

BAKGRUND, YRKANDEN M.M.

Länsstyrelsen i Blekinge län (länsstyrelsen) genomför avrop angående friställning av ekar från ”Ramavtal för röjning och restaurering” kallat ”Friställning ekar Tromtö”.

Spetsamålagård HB (Spetsamålagård) ansöker om överprövning och yrkar, som det får förstås, att avropet ”Friställning av ekar Tromtö, dnr 512-2135-2018” ska göras om.

Länsstyrelsen bestrider Spetsamålagårds yrkande.

Vad parterna anför

Spetsamålagård anför bl.a. följande. Begäran om överprövning gäller vägran att bistå med underlag för besiktning i fält i samband med anbudsgivning. Vid ett flertal avrop, såväl tidigare som pågående, väljer Länsstyrelsen att utföra utmärkning/stämpling i fält först efter avslutad budgivning, ”i samband med åtgärd”. Trots upprepade protester från ramavtalsinnehavare tillämpar myndigheten systematiskt en rutin som utsätter entreprenörerna för ett stort risktagande och skattebetalarna för onödigt höga kostnader. Detta strider mot ramavtalet, där myndigheten förbundit sig att bidra med åtgärdsbeskrivningar till varje avrop. De åtgärdsbeskrivningar som levereras uppfyller inte de krav på information, tydlighet och transparens som kan ställas på en myndighet. Genom att inte ge möjlighet till rimliga beräkningar i fält lever länsstyrelsen inte upp till sitt åtagande i ramavtalet. Det strider även mot LOU:s syfte; att reglera och skydda nyttjandet av offentliga medel, att se till att de konkurrensmöjligheter som finns utnyttjas samt se till att upphandlingen utförs affärsmässigt. Det strider också mot transparensprincipen och likabehandlingsprincipen.

I betesmarksrestaurering ingår att röja bort buskar och sly och gallra ut hämmande träd. Tydlig utmärkning i fält är en förutsättning för en budgivning med verklighetsförankrade kostnader. För att kunna göra en professionell beräkning behöver många parametrar besiktas i fält, exempelvis antal träd och stammar som ska avverkas eller röjas, trädslag, grovlek, höjd, terräng, omgivande bestånd, säkerhetsaspekter och om maskiner eller annan utrustning eller kompetens behövs för att klara arbetet. Länsstyrelsen undanhåller anbudsgivarna upplysningar som bidrar till dessa viktiga ingångsvärden. Vid budgivning gäller att ju osäkrare underlag desto högre pris. Risktagande måste kompenseras och täckas upp. Myndighetens underlåtenhet att presentera utförliga underlag riskerar att leda till överbud, vilket drabbar finansierarna, skattebetalarna.

Av tolv ekar är två definierade i fält. I åtgärdsbeskrivningen står "Invid ca 3 av ekarna finns ett eller två grövre träd (ca 30 cm i diameter) som ska tas ned". Deras mätningar i fält visar att två träd som ska avverkas under en av de definierade ekarna mäter 45 respektive 41 cm i diameter i brösthöjd. Ju grövre träd desto högre höjd och större krona. Svårigheterna, säkerhetsaspekterna och kostnaderna för fällning av inväxta träd stiger kraftigt för varje centimeters ökning av brösthöjdsdiametern. Vid avverkning av grova inväxta träd kan det av säkerhetsskäl vara nödvändigt med nedtagning med hjälp av skogsmaskin. Denna eventuella merkostnad är dold på grund av ett felaktigt och ofullständigt avropsunderlag. I åtgärdsbeskrivningen står "Åtgärden innebär borttagning av sly, igenväxningsbuskar och yngre träd diameter ca 5-7 cm i brösthöjd. Hassel och hagtorn sparas". Deras mätningar visar att det vid en av ekarna finns elva träd i diameterklassen 7-15 cm. Antingen ska dessa träd lämnas kvar i denna friställningsåtgärd eller har tjänstemannen grovt underskattat gallringsstammarnas grovlek.

Att förutsätta att entreprenörerna ska lämna anbud på arbeten där åtgärdsbeskrivningens faktauppgifter inte stämmer överens med verkligheten och där

ansvarig tjänsteman själv ännu inte vet vilka ekar som ska åtgärdas är orimligt, ohållbart och oacceptabelt.

Att tjänstemannen vet vem som ska utföra arbetet när åtgärden ska preciseras i fält riskerar även att sätta LOU:s likabehandlingsprincip ur spel. Utmärkning i fält före budgivning är en garanti för absolut opartiskhet.

Länsstyrelsen

Underlaget i avropet är tillräckligt för att kunna uppskatta kostnaden för åtgärden och lämna ett anbud. Länsstyrelsen anser även att avropet inte strider mot ramavtalet. Underlaget som givits är fullt tillräckligt för att kunna lämna ett anbud på åtgärden, vilket också fem entreprenörer gjort. Mängden träd och sly som ska tas bort har beskrivits med "ca", vilket innebär att antalet varierar. Vissa träd som ska friställas kräver lite mer jobb och andra lite mindre. Avvikelserna är så pass små att de inte påverkar det totala priset nämnvärt. I detta fallet behövde de utomstående artkompetens för att välja ut rätt träd. Urvalet av träd görs utifrån trädens lämplighet för större ekbock och detta förfaringssätt kan varken gynna eller missgynna någon entreprenör.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Av 7 kap. 5 § LOU framgår att när ett ramavtal som har ingåtts med flera leverantörer har samtliga villkor fastställda för tillhandahållandet av de varor, tjänster eller byggtreprenader som ramavtalet avser, ska kontrakt som grundas på ramavtalet tilldelas enligt 6 eller 7 §. När ramavtalet inte har samtliga sådana villkor fastställda, ska tilldelning ske enligt 8 §.

Av 7 kap. 8 § LOU framgår att en upphandlande myndighet ska tilldela kontrakt som grundar sig på ett ramavtal som avses i 5 § andra stycket efter en förnyad konkurrensutsättning för de leverantörer som är parter i ramavtalet på sätt som anges i 9 §.

Av 4 kap. 1 § LOU framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

I mål om överprövning enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter denne grundar sin talan och att domstolens prövning bör begränsas till de grunder som parten åberopar (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2009 ref. 69).

Förvaltningsrättens bedömning

Av "Ramavtal för röjning och restaurering Länsstyrelsen i Blekinge dnr 512-1424-2017" (ramavtalet) framgår att syftet med upphandlingen är att tillgodose Länsstyrelsens behov av röjning och restaurering under de närmaste åren. Ramavtalet ska utgöra grund för tilldelning av kontrakt avseende kommande enskilda uppdrag efter förnyad konkurrensutsättning.

Av ramavtalet följer att Länsstyrelsen för varje enskilt uppdrag kommer att upprätta en arbetsbeskrivning av det område som ska åtgärdas. Arbetsbeskrivningen kommer att innehålla följande. Ägarförhållanden, ungefärligt areal, kort beskrivning av området, mål för restaureringen/röjningen, lokalisering och karta samt ett eller flera fotografier som ger en bild av hur det ser

ut i området. Åtgärdsbeskrivningen kan också innehålla särskilda krav för det aktuella uppdraget.

Av ”Avrop friställning av ekar” (avropet) framgår bl.a. följande. Inom Lifeströmsprojektet Bridging the gap kommer skalbaggen större ekbock sättas ut på Tromtö i Blekinge. Ett antal ekar där utsättningen kommer göras behöver friställas. Totalt behöver 12 grova ekar friställas. Två av ekarna har markerats på karta, resterande tio finns inom Stora gårdet på Tromtö, också markerat på karta. Åtgärden innebär borttagning av sly, igenväxningsbuskar och yngre träd (diameter ca 5-7 cm i brösthöjd). Hassel och hagtorn sparas. Invid ca 3 av ekarna finns ett eller två grövre träd (ca 30 cm i diameter) som ska tas ned. Friställningen ska göras från stammen och tre meter utanför kronan. Inget material ska tas om hand utan lämnas på platsen i en hög. Fällda träd lämnas där de hamnar. Igenväxningsgraden exemplifieras med foton på några träd inom området.

Spetsamålagård har bl.a. anfört att avropet strider mot ramavtalet då myndigheten förbundet sig att bidra med åtgärdsbeskrivningar till varje avrop och att åtgärdsbeskrivningen inte uppfyller de krav på information, tydlighet och transparens som kan ställas på en myndighet. Spetsamålagård har även anfört att åtgärdsbeskrivningens faktauppgifter inte stämmer överens med verkligheten. Efter genomgång av handlingarna i målet finner förvaltningsrätten att det aktuella avropet får anses överensstämma med kraven i det underliggande ramavtalet. Vad Spetsamålagård har anfört i målet förändrar inte denna bedömning. Inte heller har Spetsamålagård enligt förvaltningsrättens bedömning visat att Länsstyrelsen har genomfört avropet i strid mot de grundläggande principerna i LOU. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU)

Kristina Jonsson

rådman

Föredragande: Susanne Rehnström

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller

4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,

5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

